

Heilige plekken

Vandaag vieren we het 21-jarig bestaan van de tempel en daarom hebben we zojuist een feestelijke ceremonie gehad. Het is de moeite waard om het bestaan van de tempel te vieren. Vooral tegenwoordig, waarin we zien dat heel veel religieuze plekken aan het verdwijnen zijn. Kerken worden gesloten, soms omgebouwd tot winkels of appartementen. Er zijn steeds minder plekken waar je even binnen kan lopen, stil kan zijn, even weg uit het geroezemoes van alledag.

Ik ben zelf opgegroeid in het zuiden van het land, in Maastricht waar ook in het centrum je, in mijn tijd, nog veel kerken had die de hele dag gewoon open waren. Je kon daar vrijelijk naar binnen gaan, even zitten, stil worden door de stilte van de ruimte. Je kon een kaars opsteken, misschien de beelden bewonderen - en sommige kerken hadden bijzondere kunstschaten - alvorens je weer verder ging op je pad, boodschappen doen of naar je werk, wat dan ook. Zover die kerken er nog zijn, zijn ze meestal gesloten uit angst voor diefstal.

Er zijn steeds minder plekken waar wij kunnen zijn zoals we zijn. We worden steeds meer aangesproken als consument van goederen of vertier. En de reclames gaan dan ongegeneerd door, de hele dag en de hele avond. Zelfs om tien uur krijg je nog een reclame voor pindakaas! Niemand kan naar de winkel rennen dus wat wordt daar eigenlijk mee bedoeld? En dan heb je tegenwoordig de gokreclames. Je wordt vaak aangesproken op wat je doet, je jobfunctie, hoe succesvol je bent, misschien hoeveel vrienden je hebt op Facebook of Twitter of TikTok of wat er ook is.

Steeds minder plek waar je wordt aangesproken op je heelheid. Je hoeft nog niet eens je naam te geven als je een kerk of een tempel binnenstapt. Het is handig maar 'what's in a name'? Aangesproken op je heelheid betekent ook aangesproken worden op je heiligheid, want dat is waar het woord heilig vandaan komt, van heel.

En we zijn niet alleen maar consumenten en productiefactoren in een economisch proces. We zijn mensen met passies, met gevoelens, met geschiedenissen. En we zijn ook mensen met een geest die zoekt naar wat diepers dan al wat komt en gaat.

Voor de heilige plekken moet je nu het bos in, of naar een tempeltje wat er nu nog is. Eenvoudigweg omdat daar nog de ruimte is om te zijn, te verstillen, stil te staan bij waar het leven voor jou eigenlijk om draait. En dat kan nooit zijn hoeveel geld je hebt, hoe groot je woont, hoe comfortabel je bent, alhoewel het niet onhandig is om genoeg te hebben om je basisvoorzieningen mee te vergoeden. Maar je ziet in een maatschappij die zich richt op de mens als consument de zorg voor de zwaksten dan ook steeds verder afkalven. Wanneer we de mens weer zien in zijn heelheid en heiligheid, komt een andere mentaliteit naar boven. Eén van zorg, van liefde, van aandacht, één van verwelcoming en ruimte geven. Die plekken zijn dan ook heilige plekken, plekken van heelheid.

Het is niet zo verwonderlijk dat veel kerken, katholieke en protestantse kerken, hun deuren hebben moeten sluiten omdat ze – laten we eerlijk zijn – te lang aan een verhaal hebben vastgehouden. Een verhaal dat niet meer resoneert. En dat is logisch want een verhaal is in zichzelf al tijdelijk, het kan niet eeuwig mee. Een verhaal kan zelfs de heilheid gaan dwarsbomen; je moet in iets geloven. Een echte heilige plek is een plek waar elk verhaal kan worden losgelaten. Waar iedereen welkom is met een verhaal en zonder verhaal. Het maakt niet uit wat voor een verhaal, laat het maar gaan. Want in de stilte vinden we de essentie in onszelf, waar het werkelijk om draait, wat werkelijk belangrijk is. In de stilte vinden we de verbinding met de ander, met de wereld, met de aarde. Deze plekken sluiten, er geen zorg voor dragen, doet ons allemaal schade.

Dus ik ben blij dat we deze tempel hebben en ik hoop dat hij nog lang zal mogen zijn. Een plek waar je kan verstillen, maar waar je ook samen kan komen met anderen. Want iedereen weet het: of je nu naar een theater gaat, een concert, wat dan ook, wanneer je samenkomt, zelfs naar een voetbalwedstrijd, het delen is zo krachtig. Dus ook in het stil zijn en dieper kijken is het gezamenlijke ook van belang.

Gelukkig hebben we het internet en kunnen we de zoektocht ook thuis in ons eigen plekje voortzetten. Maar wat fijn dat er plekken zijn zoals deze tempel waar we toch zo nu en dan samen kunnen komen en zitten, in stilte. In het verhaallose zijn, waarin iedereen welkom is.

* * * * *

*Eerw. Baldwin Schreurs
Zondag 28 augustus 2022*